

Asia: VN/463/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esitysluonnoksesta lastensuojelulain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lastensuojelun sosiaalityöntekijöiden asiakasmitoitus 35 lasta/sosiaalityöntekijä vuoden 2022 alusta ja 30 lasta/sosiaalityöntekijä vuoden 2023 alusta. (13 b §). Mitä vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Tämä on hyvä asia mikäli keinot löytyvät. Sosiaalityöstä pitäisi tehdä myös houkuttelevampi ammatti ja moniammatillista työtä yli organisaatorajojen pitää edelleen mahdollistaa.

2. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi lastensuojeluviranomaisen kansainvälisestä toimivallasta (17 §), lastensuojelun järjestämis- ja kustannusvastuusta kansainvälisissä tilanteissa (17 a §) sekä lastensuojelun tarpeen arvioinnista ulkomailla (17 b §). Selkiyttääkö sääntely rajat ylittäviä tilanteita?

Ei kommentoitavaa.

3. Esityksessä ehdotetaan säädettävän lapsen sosiaalihuollon asian vireille tulosta ja lapsen palvelutarpeen arvioinnista (26 §). Onko ehdotettu sääntely selkeä?

Ei kommentoitavaa.

4. Esityksessä ehdotetaan säädettävän tehostetusta avohuollon tukitoimesta (37 b §). Mikä on näkemyksenne sääntelyn selkeydestä suhteessa muihin lastensuojelun avohuollon palveluihin?

Mielestämme tämän pykälän tarkoitus jää epäselväksi. Mitä tällä tavoitellaan? Mitä uutta tällä saadaan avohuoltoon? Nykyisenkin lain mukaan on ollut mahdollista järjestää intensiivisiä ja monimuotoisia tukitoimia, jos ne ovat olleet lapsen edun mukaisia.

5. Onko esityksessä ehdotettu 49 a §:n 2 momentin c-kohdan päihdehoidon vieroitushoidon ja kuntoutuksen sekä sijaishuollon integroitua palvelu ja sitä koskeva päätöksenteko (49 b §) sääntelyltään selkeä ja toteutettavissa käytännössä?

Tämä edistää lapsen tarpeen mukaista sijaishuoltoa ja toivottavasti vähentää lapsen pompottelua paikasta toiseen lapsen tarpeiden muuttuessa.

6. Esityksessä ehdotetaan erityisen huolenpidon palvelun tuottamisen keskittämistä julkisen sektorin toimijoille (60 d §). Muutokseen esitetään pitkää siirtymäaikaan vuoteen 2026 asti. Mitä käytännön vaikutuksia näette ehdotuksilla olevan?

Erityisessä huolenpidossa puututaan niin suuresti yksilön oikeuksiin, että sen toteuttaminen julkisena palveluna on perusteltua. Pitempi siirtymäaika on kohtuullinen vastaantulo nykyisille tuottajille.

7. Esityksessä ehdotetaan vähimmäishenkilöstömitoituksia vaativan sijaishuollon ja erityisen huolenpidon palveluihin (59 a §). Mitoitukset porrastetaan vuosille 2022–2026, täysimääräisinä mitoitukset tulisivat voimaan vuonna 2026. Mitä käytännön vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Henkilöstö on lastensuojelussa se keino ja se voimavara, jonka toimesta haluttu muutos tapahtuu tai jää tapahtumatta. Ellei lapsella ole riittävästi aikuisia ympärillään, haluttua muutosta ei saada aikaan. Riittävä resurssointi on välttämätön. Yhdenmukaisten mitoitus- ja kriteerien aikaansaaminen sijaishuollon henkilöstöä koskien on välttämätöntä, ne eivät voi tulla ainoastaan kuntien kilpailutuksista.

8. Esityksessä ehdotetaan uutta säännöstä kiinnipitämisestä lapsen laitoksesta poistumisen estämiseksi (68 a §). Onko sääntely riittävän selkeä ja millaisia käytännön vaikutuksia näette ehdotuksella olevan?

Tämä on hyvä täsmennys. Pitäisi laajentaa koskemaan myös muita kuin niitä lapsia, joilla on jo liikkumisvapauden rajoitus sellaisissa tapauksissa kun laitoksesta poistuminen vaarantaa lapsen terveyden esim öisin, ilman soveltuvaa vaatetusta jne.

9. Esityksessä ehdotetaan muutettavan luvatta laitoksesta poistuneen lapsen palauttamista koskevaa nykyistä säännöstä (69 a §) siten, että siinä säädetty kiinniottaminen mahdollistaa poliisille toimivallan lapsen kiinniottamiseksi virka-apuna. Poliisin virka-avun antamisesta säädetään tarkemmin uudessa 69 b §:ssä. Onko ehdotettujen 69 a § ja 69 b § sääntely riittävän selkeä ja millaisia käytännön vaikutuksia näette ehdotuksilla olevan?

Ei kommentoitavaa.

10. Esitys sisältää muutoksia työryhmän ehdotuksiin päihdehoidon vieroitushoidon ja kuntoutuksen sekä erityisen huolenpidon jakson aikana tehtävistä rajoitustoimenpiteistä ja yhteydenpidon erityisestä rajoittamisesta (71 § ja 72 §). Millaisia vaikutuksia ehdotetuilla muutoksilla näette olevan lapsen päihdehoidon vieroitushoidon ja kuntoutuksen sekä erityisen huolenpidon jakson toteuttamiseen?

Ei kommentoitavaa

11. Vapaamuotoiset huomiot edellä mainittuihin säännöksiin:

Kommentti pykälään 50 ja 51.

Sijaishuoltopaikan neuvotteluihin osallistuminen sekä riittävien tietojen saaminen tulisi ulottaa koskemaan myös yksityisiä perhehoidon palveluntuottajia, jotka ovat rekrytoineet ja valmentaneet ja tuntevat perhehoitajat, joita tarjoavat lapsen asioista vastaavalle sosiaalityöntekijälle. Lapsen asioistava vastaava sosiaalityöntekijä arvioi perhehoitajan soveltuvuuden ja tekee päätöksen sijaishuollosta mutta palveluntuottaja tuntee perheen ja tarvitsee myös riittävät tiedot arvioidakseen pystyykö perhe hoitamaan ko sijoitettavaa lasta hänen tarpeidensa mukaisesti.

Perhehoidon palveluntuottaja tulee myös kutsua neuvotteluihin siinä missä laitoksenkin työntekijä: perhehoidon palveluntuottaja ohjaa ja tulee perhehoitajaa asiakassuunnitelman tavoitteisiin pääsemiseksi sekä työskentelee sijoitetun lapsen että tämän verkoston kanssa suunnitelmallisesti. Tätä ei voida tehdä ellei palveluntuottajan edustaja (joko sosiaalityöntekijä, ohjaaja tai terapeutti) ole mukana neuvotteluissa,

Perämaa Tiia
Perhehoitokumppanit Suomessa Oy